אימור דשמעינן ליה לר"ש דאזיל אף בתר ידיעה, דאזיל בתר ידיעה ולא אזיל בתר חטאה מי שמעת ליה? א"ב לייתי קרבן כי דהשתא: משוח פר, ונשיא שעיר. *אמר ליה ר' יוחנן לתנא תני תידון בסקילה, ואמאי "נערה המאורסה" אמר רחמנא והא בוגרת היא? א"ר אילעא אמר קרא "הנערה" הנערה שהיתה כבר. א"ל רבי חנניא לרבי אילעא אי הכי (א) מילקא נמי לילקי (ב) ומאה סלע נמי לישלם? א"ל *רחמנא ניצלן מהאי דעתא אדרבה רחמנא ניצלן מדעתא דידך. וטעמא מאי? אמר רבי יצחק בר אבין ואיתימא רבי יצחק בר אבא זו מעשיה גרמו לה וזה עקימת שפתיו גרמו לו: זו מעשיה גרמו לה כשהיא זנאי נערה זנאי, וזה עקימת שפתיו גרמו לו אימת קא מיחייב, ההיא שעתא, וההיא שעתא בוגרת הואי. ת"ר נערה המאורסה שזינתה סוקלין אותה על פתח בית אביה, אין לה פתח בית האב סוקלין אותה על פתח שער העיר ההיא, ובעיר שרובה עובדי כוכבים סוקלין אותה על פתח בית דין. כיוצא בדבר אתה אומר העובד עבודת כוכבים סוקלין אותו על שער שעבד בו, ובעיר שרובה עובדי כוכבים סוקלין אותו על פתח בית דין. מנא הני מילי דתנו רבנן "שעריך" זה שער שעבד בו, אתה אומר שער שעבד בו או אינו אלא שער שנידון בו נאמר "שעריך" למטה ונאמר "שעריך" למעלה מה "שעריך" האמור למעלה שער שעבד בו אף "שעריך" האמור למטה שער שעבד בו. דבר אחר "שעריך" ולא שערי עובדי כוכבים. האי "שעריך" הא אפיקתיה? אם כן לימא קרא 'שער' מאי "שעריך" שמע מינה תרתי. אשכחן עבודת כוכבים, נערה המאורסה מנא לן? א"ר אבהו גמר 'פתח' מפתח, ופתח משער, ושער משעריך. תנו רבנן (א) המוציא שם רע לוקה ונותן מאה סלע (ב) רבי יהודה אומר ללקות לוקה מכל מקום, מאה סלע: בעל נותן, לא בעל אינו נותן. קא מיפלגי בפלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ורבנן, והכי קאמר המוציא שם רע לוקה ונותן מאה סלע בין בעל בין שלא בעל, כרבנן. ר' יהודה אומר ללקות לוקה מ"מ, מאה סלע: בעל נותן, לא בעל אינו נותן, כר"א בן יעקב. איכא דאמרי כולה כרבי אליעזר בן יעקב והכי קאמר המוציא שם רע לוקה ונותן מאה סלע והוא שבעל. רבי יהודה אומר ללקות לוקה מ"מ, וסבר רבי יהודה ללקות לוקה מ"מ? והתניא רבי יהודה אומר בעל לוקה, לא בעל אינו לוקה. אמר רב נחמן בר יצחק "לוקה" =*מכת מרדות מדרבנן

רב

אימור דשמעינן ליה כו'. כלומר ליכא למ"ד הכא אישתני קרבן משום שיטיא דגופא מדלא מחייב להו ר"ש לנודע להם משנתמנו לאיתויי כדהשתא, אלא פטורין לגמרי קאמר וטעמא דידיה משום דבעי ידיעה וחטאה בחד גופא: **דאזיל אף בתר ידיעה.** כלומר שעת החטא מחייבתו כשבה ושעת ידיעה מחייבתו שעיר לפיכך אין כאן אחד מכל הקרבנות שחייבתו תורה: **דאזיל בתר ידיעה.** דשינוי הגוף: **ולא אזיל בתר חטאה.** כי ההיא דתני שילא תידון בחנק מי שמעת ליה: **אם כן.** דהכי שמעת ליה לייתי כי השתא: **האמר ליה כו'.** שיטייא הוא: **לתנא.** דתנא קמיה להא דתני שילא: **הנערה.** "והוציאו את הנערה" ולא כתב 'והוציאוה': **שהיתה כבר.** ואע"פ שאינה עכשיו: **רחמנא ניצלן מהאי דעתא.** ליחד ממנו טעמו של דבר מפני שתלוי בהבנת הלב כדמפרש לקמן זו מעשיה גרמו לה כו': **על פתח בית אביה.** אם באו עדים משניסת: **על שער העיר שעבד בה.** ואפי' נידון בעיר אחרת: **שעריך למעלה.** "כי ימצא בקרבך באחד שעריך" וגו' דהא ודאי באותו שער שעבד בו עבירה: **ונאמר שעריך למטה.** "והוצאת את האיש ההוא אל שעריך" וגו': **שעריך.** בעבודת כוכבים כתיב (דברים יז) והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההיא אשר עשו וגו': **גמר פתח מפתח ופתח משער.** אסמכתא דרבנן בעלמא כתיב הכא "אל פתח בית אביה" וכתיב במשכן (במדבר ד) "מסך פתח שער החצר" מה פתח האמור במשכן 'שער' עמו אף פתח האמור כאן שער עמו והדר גמר האי שער משעריך האמור בעבודת כוכבים: **ללקות.** מלקות במוציא שם רע מויסרו אותו: **לוקה מ"מ.** בין בעל ובא לב"ד והוציא שם רע ע"י בעילתו ואמר לא מצאתי לבתך בתולים בין לא בעל ובא לבית דין ואמר "באו לי עדים שזינתה בבית אביה והרי הן לפניכם": **פלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ורבנן.** לקמן במתניתין: **כרבנן.** דאמרי פרשת מוציא שם רע בין בעל בין לא בעל וכתיב ביה ויסרו וענשו: **כר' אליעזר בן יעקב.** דאמר לקמן לא נאמר פרשת מוציא שם רע אלא כשבעל הלכך מאה סלע לא מחייבינן ליה אלא כשבעל, אבל מלקות דמשום אזהרת "לא תלך רכיל" (ויקרא יט) הוא לקי ואפילו לא בעל דהא הלך רכיל ואי משום דהוי 'לאו שאין בו מעשה' ר' יהודה לטעמיה דאמר 'לאו שאין בו מעשה' לוקין עליו במסכת מכות (דף ד:) ובשחיטת חולין (דף פג.): **והוא שבעל.** כר' אליעזר בן יעקב וקסבר תנא קמא אליבא דר' אליעזר לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ומלקות דמוציא שם רע חידוש הוא "ומוסרו אותו" נפקא והאי קרא כשבעל כתיב: **ר' יהודה אומר ללקות לוקה מכל מקום.** דמלקות משום אזהרת "לא תלך רכיל" הוא 'ולאו שאין בו מעשה' לוקין עליו: **אמר רב נחמן בר יצחק.** "לוקה מ"מ" דקאמר=מכת מרדות דרבנן:

רב

אימור דשמעינן לר"ש דאזיל אף בתר ידיעה. תימה לרשב"א דמ"מ מייתי שפיר מדר"ש דתידון בחנק לכל הפחות כיון דבחטאה מיחייבא בסקילה ובבגרות מיחייבא חנק מידי דהוה *אנחנקין שנתערבו בנסקלין דנידון בחנק כיון שאינו יכול לקיים בו מצות סקילה ולא דמי לקרבן כיון דלא ידע הי קרבן לאיתויי פטור דלא שייך למימר דיביא קרבן קטן שבהם דאפי' יביא גדול לא יתכפר אם הוא מחוייב קטן ונמצא מביא חולין לעזרה: **הנערה** שהיתה כבר. ומהכא שמעינן דכל היכא דאישתני גופא לא אישתני קטלא דבתר מעיקרא אזלינן: **על** פתח ב"ד. לאו דווקא על פתח ב"ד אלא חוץ לב"ד כי היכי דלא ליתחזי ב"ד רוצחין כדאמרינן בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מב: ושם*) אמילתא אחריתא אבל קשה לר"י כיון דמסתמא ב"ד לאו חוץ לשלש מחנות יתבי היכי קאמר הכא סוקלין אותה על פתח בית דין הא ילפינן התם בכל הנסקלין מפרים הנשרפין וצריכין ליסקל חוץ לג' מחנות ותירץ ר"י דהכא בעיר שרובה עובדי כוכבים בטלה קדושת היקף חומה ואין צריך להוציאה לחוץ לחומה דחומה כמאן דליתא דהא עיירות המוקפות חומה משלחין מצורעים מהם כדאמרינן במסכת כלים (פ"א מ"ז) וכשהיא רובה עובדי כוכבים אין משלחין משום דבטלה קדושת חומה: **סוקלין** אותה על פתח שער העיר ההיא. היינו עיר שסרחה בו כדגמרינן לקמן מעבודת כוכבים שסוקלין אותו על פתח העיר שעבד בו: **המוציא** ש"ר לוקה ונותן מאה סלע גרסינן ותו לא ולא גרסינן בין בעל בין לא בעל דהא איכא דאמרי מוקי לה והוא שבעל: **רבי** יהודה אומר ללקות לוקה מ"מ. פ"ה משום לא תלך רכיל אע"ג דהוי לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואין נראה לר"ת דלקמן בעי הש"ס אזהרה למוציא ש"ר מנלן ומסיק מלא תלך רכיל משמע דלא מהני אלא לאזהרה אבל לא למילקי ועוד כל אדם שמחרף אשתו מזנות נילקי מלא תלך רכיל ועוד הקשה ר"י דאי לוקה מלא תלך רכיל לרבי יהודה אמאי צריך ויסרו ומיהו לרשב"א נראה דהא לאו פירכא היא דאי לא כתיב ויסרו לא הוה מוקמינן לא תלך רכיל לאזהרה דמוציא ש"ר אבל השתא דשמעינן דלקי מויסרו אנו צריכין למצוא אזהרה מוקמינן (א) לאזהרה דלא ענש אלא אם כן הזהיר ונראה לר"ת דלוקה היינו מכת מרדות לכ"ע והא דקאמר רב פפא מאי לוקה ממון לא אתא לאיפלוגי אהא דמפרש דלוקה היינו מכת מרדות אלא דאינו נראה לו להעמיד ההיא דבעל לוקה ולא בעל אינו לוקה במלקות ממש דאין לו לשנות אינו לוקה הואיל ומדרבנן מיהא לקי ועוד דאין נראה לו שיניח התנא לשנות מאה סלעים דכתיב בהדיא בקרא וישנה מלקות שאינו מפורש דבכל הנהו מתניתין דלעיל לא קתני מלקות גרידא אלא בהדי מאה סלע ואע"ג דלרבי יהודה בעלמא לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואפ"ה לא לקי בלא בעל הכא שאני דגלי קרא דלא לקי אלא דווקא כשבעל וא"ת לר' יהודה דאמר לוקין על לאו שאין בו מעשה אמאי איצטריך והיה אם בן הכות הרשע דבפרק קמא דסנהדרין (ד' י.) ובמכות (ד' ד: ושם) פריך ותיפוק ליה מלא תענה ומשני דהוה ליה לאו שאין בו מעשה וי"ל דלר' יהודה איכא לשנויי משום דהאי לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ועוד דהא דלוקין על לאו שאין בו מעשה מהכא הוא דקיימא ליה לר' יהודה בפ"ק דמכות (ד' ד:) כדאמרינן התם דר' יהודה גמר ממוציא שם רע ועדים זוממין:

אתיא

[סנהדרין פ:]

כט א מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הל' יא:

ל ב מיי' פט"ו מהל' סנהדרין הל' ב:

לא ג ד מיי' פ"ג מהל' נערה בתולה הל' א סמג עשין נב טור אה"ע סי' קע"ז:

[ע"ש בתוס' ד"ה כי היכי וכו' כתבו באופן אחר]

[סנהדרין סט.]

[שבת סו: ב"ק סה:]

[תוספתא סנהדרין פ"י]

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ר' יהודה וכו' מוקמינן ליה לאזהרה:

[שבת מ: יבמות כג. נזיר כג. חולין קמב.]

נושא
מקורות למקום
מיתה של:
1) נערה מאורסה
שזינתה
2) עובד ע"ז

נושא
מח' תנאים מתי
אומרים 'מוציא שם
רע' לוקה ומשלם

מבנה
ב' לשונות הסבר
מח' התנאים

נושא
ב' פירושים ליישב דברי
ר' יהודה בשני המקורות I-II
במקור I - לוקה מ"מ
במקור II - בעל לוקה
לא בעל אינו לוקה